

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURULUNUN 28/03/2023 TARİHLİ VE 2023/DK-İD/119 SAYILI KARARI HAKKINDA BİLGİ NOTU

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu ("Kurum") tarafından yayımlanan 28/03/2023 tarihli karar ile Türkiye'de faaliyet gösteren sosyal ağ sağlayıcılarının uyması gereken hususlara ilişkin düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Sosyal ağ sağlayıcısı terimi; "sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses, konum gibi verileri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşmalarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişileri" ifade eder. İlgili düzenlemeler 01.04.2023 itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

1. TEMSİLCİ BELİRLENMESİ

Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı, yetkili en az bir gerçek veya tüzel kişiyi Türkiye'de temsilci olarak belirlemekle yükümlüdür. Temsilcinin gerçek kişi olması halinde Türkiye'de mukim ve Türk vatandaşı olması, tüzel kişi olması halinde Türkiye'de kurulmuş ve Türk mevzuatına göre tüzel kişilik kazanmış olması zorunludur.

Türkiye'den günlük erişimi on milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcının temsilcisi, sosyal ağ sağlayıcının sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla teknik, idari, hukuki ve mali yönden tam yetkili ve sorumludur. Türkiye'den günlük erişimi on milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcının temsilcisinin tüzel kişi olması halinde temsilcinin, sermaye şirketi şeklinde kurulan şube olması zorunludur.

a) Sosyal ağ sağlayıcının unvanının ayırt edici ibaresi ile sermaye şirketinin kurulduğu ili de içeren ticaret unvanına sahip olması, b) Paylarının tamamının sosyal ağ sağlayıcıya ait olması, c) Şirket sözleşmesinde sosyal ağ sağlayıcının bünyesinde ve sosyal ağ sağlayıcıya bağlı olduğunu belirtmesi, ç) Esas sermaye tutarının en az yüz milyon Türk Lirası olması, d) Şirket sözleşmesinde, sosyal ağ sağlayıcı tarafından teknik, idari, hukukî ve mali yönden tam yetkili ve sorumlu kılındığının açıkça belirtilmesi şartlarını sağlayan ve sosyal ağ sağlayıcı tarafından Kurum'a bildirilen sermaye şirketi temsilci kabul edilir.

Belirlenen temsilcilerin görevleri;

- Kurum, Birlik, adli veya idari makamlarca gönderilecek tebligat, bildirim veya taleplerin gereğinin yerine getirilmesini,
- Kişiler tarafından 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ("Kanun") kapsamında yapılacak başvuruların cevaplandırılmasını,
- Raporlama yükümlülüğünün yerine getirilmesini,
- Sosyal ağ sağlayıcının içerik veya yer sağlayıcı olmasından doğan sorumluluk ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesini,
- Kanun kapsamındaki diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini, temin eder.

Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcı, Kanun'un 9 ve 9/A maddeleri kapsamındaki içeriklere yönelik olarak kişiler tarafından yapılacak başvurulara cevap vermekle yükümlüdür. Sosyal ağ sağlayıcı, başvuruları başvurudan itibaren en geç kırk sekiz saat içinde olumlu ya da gerekçesi belirtilmek kaydıyla olumsuz cevap verir. Türkçe yapılan başvuruların Türkçe cevaplanması zorunludur.

2.SOSYAL AĞ SAĞLAYICILARIN GÖREVLERİ

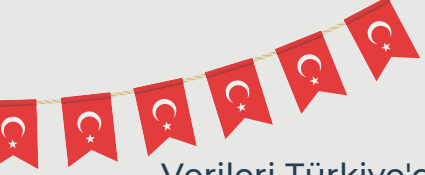
a) Temsilcinin iletişim bilgilerine yer vermek, b) Raporlamak, c) Reklam kütüphanesi oluşturmak, d) Çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunmak, e) Verileri Türkiye'de barındırmak, f) Başvuru mekanizması kurmak, g) Kullanıcı haklarını korumak, h) Kriz planı oluşturmak.

Raporlama: Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcı istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren Türkçe hazırlanmış raporları altı aylık dönemlerle Kuruma bildirir. 1 Ocak - 30 Haziran dönemi raporları Temmuz, 1 Temmuz - 31 Aralık dönemi raporları Ocak ayı içinde gönderilir.

Reklam Kütüphanesi: Reklam veren, reklamın içeriği, türü, yayında kaldığı dönem, hedef kitlesi ve hedef kitlesinin belirlenmesinde kullanılan parametreler, ulaştığı kişi veya grup sayısı, gibi hususlara yer verilir.

Çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunulması: Sosyal ağ sağlayıcı, çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunma konusunda gerekli tedbirleri alır. Sosyal ağ sağlayıcı çocuk olduğu anlaşılabilen kullanıcılara sunulan içerik, reklam ve diğer hizmetlerde; çocuğun yaşı, çocuğun üstün yararının gözetilmesi, fiziksel, psikolojik ve duygusal gelişiminin korunması, cinsel istismar ve ticari sömürü risklerinin önlenmesi, çocuğa ait kişisel verilerin korunmasında yüksek düzeyde gizlilik ayarları ile asgari düzeyde veri işlenmesinin sağlanması, sözleşme, kullanıcı ayarları ve veri politikaları gibi hususların çocuğun anlayabileceği şekilde sunulması, hususlarını dikkate alır.

Verileri Türkiye'de barındırmak: Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcı, Türkiye'deki kullanıcıların verilerini Türkiye'de barındırma yönünde gerekli tedbirleri alır. Verilerin Türkiye'de barınması hususundaki uygulamada temel kullanıcı bilgileri ile Kurum tarafından bildirilebilecek hususlara ilişkin verilerin Türkiye'de barındırılması yönünde gerekli tedbirlerin alınmasına öncelik verilir.

Kullanıcı haklarını korumak: kullanıcılar arasında eşit ve tarafsız davranmak, kullanıcılara önerdiği içeriklere ilişkin tercihleri güncelleme ve kişisel verilerinin kullanılmasını sınırlandırma seçeneği sunmak, Türkiye'den erişen kullanıcıları doğrudan veya dolaylı şekilde etkileyen kullanıcı hesaplarına ilişkin önemli güvenlik ihlallerinin tespitinden itibaren en geç yetmiş iki saat içerisinde bu durum hakkında Kurum'u ve kullanıcıları Türkçe açık ve anlaşılır şekilde bilgilendirmek, sunduğu hizmetlerde kullanıcı haklarına etki eden güncellemelere kullanıcıların kolayca ulaşabilmesini sağlamak, kullanıcılara öneriler sunarken hangi parametreleri kullandığına internet sitesinde açık, anlaşılır ve kolaylıkla ulaşılabilir şekilde yer vermek, ele geçirilen veya başkasını taklit eden hesaplara yönelik Türkçe, açık, anlaşılır ve kolaylıkla ulaşılabilir bir başvuru mekanizması kurmak ve başvuruları makul süre içinde sonuçlandırmak, Kurum tarafından yapılacak kullanıcı haklarına ilişkin diğer düzenlemelere de uymakla yükümlüdür.

Kriz planı oluşturulması: Sosyal ağ sağlayıcı, kamu güvenliğini ve kamu sağlığını etkileyen olağanüstü durumlara ilişkin kriz planı oluşturmakla ve Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Kriz planı oluşturulması ve Kuruma bildirilmesine ilişkin hususlar Kurum tarafından belirlenerek sosyal ağ sağlayıcıya bildirilebilir.

CRISIS

3.TEMSİLCİ BELİRLEME YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN YERİNE GETİRİLMEMESİ

a) İdari para cezası uygulanması:

Temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya, Kurum tarafından bildirimde bulunulur. Bildirimden itibaren otuz gün içinde temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde sosyal ağ sağlayıcıya Kurum Başkanı ("Başkan") tarafından on milyon Türk Lirası idari para cezası verilir. Verilen idari para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde Başkan tarafından otuz milyon Türk Lirası daha idari para cezası verilir.

b) Reklam yasağı uygulanması:

İkinci kez verilen idari para cezasının tebliğinden itibaren otuz gün içinde temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde Başkan tarafından Türkiye'de mukim vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin ilgili sosyal ağ sağlayıcıya yeni reklam vermesi yasaklanır.

c) İnternet trafiği bant genişliğinin daraltılması:

- Reklam yasağı kararının verildiği tarihten itibaren **u ay içinde** temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin **yüzde elli oranında** daraltılması için sulh ceza hâkimliğine başvurabilir.
- Başvurunun kabulüne ilişkin hkim kararının uygulanmasından itibaren **otuz gün içinde** temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde Başkan, sosyal ağ sağlayıcının **internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksandan oranına kadar daraltılması** için sulh ceza hâkimliğine başvurabilir.
- Hkim internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksandan oranına kadar daraltılması hakkında vereceği kararında, **yüzde elliden düşük olmamak kaydıyla**, sunulan hizmetin niteliğini de dikkate alarak bir oran belirleyebilir.
- Hkim tarafından verilen kararlara karşı Başkan tarafından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre **itiraz yoluna gidilebilir**. Hkim kararları erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kurum'a gönderilir.
- Kararların gereği, bildirimden itibaren derhâl ve **en geç dört saat içinde** erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir. Temsilci belirlenmesine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesi hâlinde; verilen **idari para cezalarının dörtte biri tahsil edilir, reklam yasağı kaldırılır ve hkim kararları kendiliğinden hükümsüz kalır**. İnternet trafiği bant genişliğine yapılan müdahalenin sona erdirilmesi için erişim sağlayıcılara Kurum tarafından bildirim yapılır.

4.DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİN YERİNE GETİRİLMEMESİ

Kişiler tarafından yapılan başvuruların cevaplandırılması yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya Başkan tarafından **beş milyon Türk Lirası** idari para cezası verilir. Kurum, başvurucunun şikyeti üzerine, sosyal ağ sağlayıcının yükümlülüğü yerine getirip getirmediğini inceler. Kurum, yükümlülüğün yerine getirilmediği gerekçesiyle yapılan başvuruları raporlama dönemlerinde toplu olarak değerlendirir.

Kurum tarafından yapılacak değerlendirmede; sosyal ağ sağlayıcının yükümlülüğünü etkin bir şekilde yerine getirmek için gerekli sistemleri kurup kurmaması, belirli kişilere veya kurumlara düzenli olarak olumsuz cevap vermesi, bu Usul ve Esaslarda belirlenen sreye sistematik olarak aykırı davranması, başvurulara verilen olumsuz cevapların gerekçesiz olması, hususları göz önünde bulundurulur.

Raporlama veya reklam kütüphanesi yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya Başkan tarafından on milyon Türk Lirası idari para cezası verilir.

Adli mercilere bilgi verilmesi yükümlülüğüne aykırı davranılması durumunda, Cumhuriyet savcısı tarafından, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin %90 oranında daraltılması talebiyle Ankara Sulh Ceza Hkimliğine başvurulabilir. Kararın verilmesi halinde, erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kurum'a gönderilir. Karar, bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde yerine getirilir. Sosyal ağ sağlayıcının yükümlülüğünü yerine getirmesi halinde, internet trafiği bant genişliğinin daraltılması kararı kaldırılır ve erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kurum'a gönderilir.

Sosyal ağ sağlayıcıya; Verilerin Türkiye’de barındırılması (13. madde), Çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunulması (14. madde), Kullanıcı haklarının korunması (15. madde), Can ve mal güvenliğinin korunması (17. madde), Kurum'a bilgi verilmesi (18. madde), Kriz planı oluşturulması (19. madde), yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmemesi halinde Başkan tarafından **bir önceki takvim yılındaki küresel cirosunun yüzde üçüne kadar idari para cezası verilebilir.**

İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının uygulanmaması:

- Başkan tarafından Türkiye’de mukim vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin, ilgili yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıya **altı aya kadar reklam vermesinin yasaklanmasına karar verilebilir.**
- Reklam yasağı kararının yanı sıra içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmesine kadar, Başkan tarafından sosyal ağ sağlayıcının **internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması** için sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir.
- Bu başvurunun kabulüne ilişkin kararın bildirilmesinden itibaren **otuz gün içinde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının sosyal ağ sağlayıcı tarafından yerine getirilmemesi halinde, Başkan tarafından, sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması** için sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir.
- Hakim tarafından verilen kararlar, erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Kurum'a gönderilir. Karar bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde yerine getirilir. Sosyal ağ sağlayıcının, içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmesi ve Kurum'a bildirmesi halinde **yalnızca internet trafiği bant genişliğinin daraltılması tedbiri kaldırılır.**

İdari para cezalarının ödenmemesi: İdari para cezalarının yasal süresinde ödenmemesi durumunun bir yıl içinde birden fazla gerçekleşmesi halinde, Başkan tarafından yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıya Türkiye’de mukim vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin ilgili sosyal ağ sağlayıcıya **altı aya kadar yeni reklam vermesinin yasaklanmasına karar verilebilir.** Yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcının, idari para cezalarının tamamını ödemesi ve Kurum'a bildirmesi halinde, reklam yasağı kararı kaldırılır.

Reklam yasağına ilişkin ortak hükümler:

- Reklam yasağı kararı uyarınca, sosyal ağ sağlayıcıyla yeni sözleşme kurulamaz ve sosyal ağ sağlayıcıya para transferi yapılamaz.
- Başkan tarafından verilen reklam yasağı kararı yayımlanmak üzere Resmî Gazete’ye gönderilir. Resmî Gazete’de yayımlanan reklam yasağı kararının uygulanmasına ilişkin hususlar ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından takip edilir.
- Reklam yasağına aykırı davranan Türkiye’de mukim vergi mükellefi gerçek ve tüzel kişilere, Başkan tarafından, **on bin Türk Lirasından yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanmasına karar verilebilir.**

